

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Hortulus Biblico-Moralis Et Asceticus

Pappus von Tratzberg, Franz

Ulm, 1725

Fasciculus LXX. Doctrinarum Moralium & Asceticarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61252](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61252)

FASCICULUS LXX.

Doctrinarum Moralium & Asceticarum.

Doctrina I.

Desumpta ex cap. 1. & 2. lib. 2. Machabæorum, in quibus describitur quomodo Judæi excitati sint ad celebrandum Festum Ignis, & inculcata eis memoria beneficiorum &c.

N.427. Considera: **O**Mnia Christianorum Fæsta haud aliter, quàm *Fæsta Ignis*, igneò videlicet zelò celebranda esse, mente ad contemplationem cœlestium rerum elevatâ. Quare mellifluus Doctor tom. 2. Serm. 20. a. 1. asserit: *viderat* (Deus) *humana fragilitatis conditionem*, quantum in aliis diebùs totius hebdomadis mundanorum memoriam hominum sollicitudines occuparent, intelligentias excederent, & voluntates occuparent: ideò, ut animarum prævideret ruinam, tutasque redderet ante casum: memento ait: *ut diem Sabbathi Sanctifices*. Ipsemet ergo factis docturus, quod præceperat verbis: cum totâ hebdomade plueret Manna de Cœlo, die tamen Sabbathi non pluit, ut discat homo: hanc Sacram, & solis Spiritualibus negotiis impendendam diem, nullò sæculari negotiò terendam esse. Nonne meritò Pater irascitur filio, quem à domesticis curis & operibus liberatum ad nobile mittit studium, ut inde sibi magnam comparet gloriam: si filius ille, tempus ad tam eximium finem sibi concessum: aut inutilibus negotiis, aut meris lusibus conterat? ita meritò indignatur Deus Christianis, quando cogitur experiri: quòd Dies festos, quibus eos voluit à laboribus domesticis esse exoneratos, & nobilissimo Cultus sui propriæque salutis studio esse intentos, sæcularibus negotiis, lusibus, conviviisque consumant. S. Columbanus Patriæ nostræ cum S. Gallo Apostolus tantâ devotione dies Sacros peragere consueverat, ut illis durantibus navigans ancoras jusserit tolli, & vela contrahi. Etiam ipsi Japonenses Barbari teste P. Abraham à S. Clara p. 3. Judæ Fæstivitatibus suis exactè colendis adeò dediti fuerant, ut præter summam Devotionem, quam impenderant, ingentes auri Thesauros ad solemniorem Templorum ornatum illis diebus offerre

re cernerentur. Erant haud dubiè persuasi tales Barbari, obligari se ex titulo gratitudinis ad præstanda talia pro Beneficiis, quæ accepere à Diis. Cur non ò Christiane Lector! idem titulus te quoque impellat? utpote cui certissimum de fide est: te millenîs beneficiis per hebdomadem cumulatam testari debere cum Hebræis cap. 2. v. 19. *Eripuit nos de magnis periculis*, è facibus mortis eruens, conterens serpentem, Infernum claudens, & Cœlum aperiens, pro quibus teste S. Thoma à Villa nov. *aliud tributum non exigit, quam amorem & Cultum.*

Doctrina 2.

Desumpta ex cap. 3. & 6. lib. 2. Machabæorum, in quibus describitur pœna Heliodoro ob Sacrilegium inflicta. Laus Elazari ejusque Constantia.

Considera: **S**I Sancti Angeli tam graviter sint ulti sacrilegum illud & inanimato, quàm longè gravius sint ulti Sacrilegia à Christianis commissa in Templis Dei animatis, qualia sunt Spirituales animæ teste Apostolo asserente: *Templum Dei, quod estis vos.* Ejusmodi verò Sacrilegia contingunt per nefaria pusillorum Scandala: quibûs mediantibus innocentes animæ ad peccandum inductæ thesaurò innocentiae & divinæ gratiæ privantur. *Va! mundo à scandalis*, ait Christus Matth. 18. Rationem hujus assignat S. Bonaventura in c. 7. Lucæ scribens: quia scandalum aufert Christo illud, quod amat maximè, nempe animam. & S. Bernardus Serm. 1. de Convers. S. Pauli inquit: *si proprium sanguinem dedit in pretium Redemptionis animarum, non tibi videtur graviolem ab eo sustinere persecutionem, qui suggestionem malignâ, exemplò pernicioso, scandali occasione avertit ab eo animas, quas redemit, quàm à Judæo, qui sanguinem illum sudat? &c.* Atque hinc licet supplicium illud, quod divina Justitia intulit Regi Achab fuerit apprimè rigidum, multò tamen atrocius illud exstitit, quod de scandalosa Jezabele sumpsit: Rex enim in bello infeliciter gesto vitam perdidit, canibus modicam sanguinis ejus partem lingentibus: Regina verò è fenestris præceps acta, proculcata ab equis, à canibus lacerata, soloque craniò summisque pedibus relictis devorata est. Florentius Presbyter, discipulorum Sanctiss. P. Benedicti, ruinam per nudas puellas in hortum eorum immittas querens (etsi effectu caruerit affectus) divinæ tamen Nemeli horrendam dedit

N. 428.

dit pœnam, oppressus solariô domûs, quod repentinô casu lapsum fuerat: ut innumera taceam puniti Scandali exempla. Ad hæc mirabile est: quòd in notissima illa Zizaniorum parabola Sacer Evangelii textus dicat: supremum Judicem in fine Mundi missurum in Ecclesiam suam Angelos suos, ut congregatô in horreum triticô, Zizania igni tradant: ubi addita leguntur verba hæc: & colligent de Regno ejus omnia scandala. Quæso: cur non ibidem quoque meminit aliorum scelerum, quæ pariter sint auferenda? cur nihil retulit de perjuriis, de blasphemiiis, de incestibus &c. de solo scandalo locutus? ingeniosè respondet Recentior quidam: solius scandali fieri mentionem, per ignes tartareos puniendi: eò quòd nullum aliud crimen reperire sit dignius illô suppliciô; hoc enim peccatum unicam exstitisse causam conditi à Deo inferni eò tempore, quò Lucifer superbiam suam tot Angelos infecerit, & infectos traxerit secum in extremam perniciem. Cogita ergo Christiane Lector: annon & tu in finali Judicio futurus inter Zizania, ab Angelis colligenda, & mittenda in ignes æternos, qui tam sæpè ad confabulandum durantibus sacrîs in Ecclesia alios provocas? qui verbis aut muneribus ad illicitum amorem allicis? qui in tuis ædibus expeni facis lascivè pietas imagines? qui invitas, imò urges alios ad bibendum fortia vina, non dubius: illos fore talibus inebriandos? quæso: quâ vidinctâ divinæ Justitiæ Ministri talia plectent? considera factum Elezari cap. 6. descriptum, qui multô amicorum hortatu eò adigi non potuit, ut impij Antiochi jusis satisfactorius, saltem simularet, se vetitas carnes manducare: sed ore intrepidô respondit, præmitti se velle in Infernum, causam hujus assignans, dicendô ibidem: *non enim etate meâ dignum est fingere, ut multi adolescentum, arbitantes: Eleazarum nonaginta annorum transisse ad vitam alienigenarum, & ipsi propter meam simulationem, & modicum corruptibilis vitæ tempus decipiantur.* O quam generosa hæc scandali fuga, à Christianis non tantum admiranda, sed & imitanda!

Doctri-

Doctrina 3.

Desumpta ex cap. 7. 8. & 9. lib. 2. Machab. in quibus describitur crudele Martyrium septem fratrum unâ cum Matre generosè sublatum. Antiochus percussus à Deo, serò penitens &c.

Considera: **I**Nsignem illam Doctrinam, quàm tertius Machabæorum N.429. fratrum, pro fide sua tam generosè morientibus, nobis omnibus præbet. Is quippe linguam proferre iussus, non tantùm eam lubens protulit; sed testante S. Scripturâ v. 10. cap. 7. manus constantè extendit. Per linguam Professionem Fidei per manus opera, fideli homine digna, intelligi incomperò est: ergo opera conjungenda sunt Verbis ò Christiane! eris aliàs Professor Fidei, sed mortuus: vocem habens electi Jacob, sed manus reprobi Esau; & hinc offerit Apostolus Jacobus 2. sicut corpus sine spiritu mortuum, ita & fides sine operibus mortua. Regius Propheta suam fidem testatus, postquam Psal. 115. cecinit: propter quod locutus sum, immediatè subnexuit: ego autem humiliatus sum nimis. & in eodem exclamavit: calicem salutaris accipiam. Ut sic demonstret facta conjuncta Verbis. Vix Christianâ fide fuerat imbutus Paulus, jam totus se labori accinxit: adèò, ut de se profiteretur 1. Corinth. 15. abundantius illis omnibus laboravi. S. Ambros. tom. 1. serm. de jejuniò Eliæ, fidem Petri nominat *clavem Cæli*: at quis nescit, clavem ea de causa haberi, ut illa manibùs tractetur, referendis applicanda seris! æternus animæ Sponsus, suæ Sponsæ conjungendus, non est auditus dicere: *ducam te, tu eris uxor mea &c.* sed: *desponsabo te mihi in fide Osee 2.* constat autem: Sponsalia celebrari annulò connubiali, digito Sponsæ insertò: ut sciat: quòd opera per digitos indicata, copulanda sint fidei. Patriarcha Jacob è domo paterna profugus: ut diuturno ab itinere fatigatus se tandem somno dedit, vidit sibi obijci Paradisum cœlestem, descendentibùs per scalam Angelis: & è somno evigilans tremulâ voce dixit Genes. 28. *quàm terribilis est locus iste!* e-contra luctatus cum Angelo luctâ sanè gravissimâ hilaris atque serenus excusòne omnî terrore dixit: *nunc salva facta est anima mea.* Dic fodes? cur hisce Verbis non potius in prima visione usus est, quando omnis lætitiæ sedem, Cœlum videlicet, apertum vidit? occurrit

Eccc

rit

rit dubiae quaestioni Josephus Mans. responsò ad nostrum propositum perquam accommodò, dicens discursu 8. de Fide: apertus dum fuerat Paradisus Ipse dormiebat; ex quo probè intellexerat; quòd ad superna Cœlorum habitacula nullus ingrediatur, qui complicatis in sinum manibùs torpet, & non operatur; sive qui non cum hoste certat, & vincit, Siquidem non coronatur, nisi qui legitime certaverit. Hinc est: quòd dormiens Cœlum apertum cernens expaverit; at verò quando totà nocte cum Angelo luctatus Victor evasit, Cœli tamen Benedictionem accepit, licet in tibia læsus; & liberè atque audacter exclamare potuit: *nunc salva facta est anima mea.*

Hæc quoad substantiam præfatus Auctor, observans pariter: Patriarcham istum morti proximum collegisse pedes super lectulum, quæ collectio Mysteriò non careat, dum per pedes opera intelligantur; adeoque Jacobum (qui videns interpretatur) moriturum fidei conjunxisse opera, per vitam exercita, & his duobus innixum, iter æternitatis securè ingressum esse. Taliter se gessit fortissima illa mulier, septem filiorum Mater, quæ illos docuit: non tantum veram Religionem Verbis, sed & factis profiteri, Leges patrias non solum exactissimè observandò, sed etiam pro iis strenuè moriendò. Judæ Machabæo teste S. Scripturâ hinc c. 8. v. 6. pariter non suffecerat: Sacratissimam legem solâ fide colere; sed ut eandem factis publicis profiteretur, castella hostium improvisò incendiò concremavit, nolens reconciliari illis v. 16. sed residuum agmen in præhium erexit dicens: *ante oculos habentes contumeliam, quæ loco Sancto ab his injustè illata est.* Antiochus econtra, horridis doloribus corporis ad extrema vitæ pessime deductus; etsi ad agnitionem vindicis Dei venerit, exclamans v. 12. capitis cit. *justum est subditum esse Deo.* Miserabili tamen morte periit v. 29. causam hujus afferente S. Scripturâ, quando v. 14. eum Jerosolymam properâsse, ut civitatem ad solum dirueret, & sepulchrum congestorum faceret. Sicquè Deum quem ore professus est, factis negavit.

Doctri-

Doctrina 4.

Desumpta ex residuis hujus libri capitibus, in quibus describitur subsidium Angelicum, Hebraeis à Cælo missum. Jude Machabæi exhortatio de fuga peccati, de cura pro sacrificio mortuorum.

Considera: **P**lis Christianis cum invisibili hoste pugnaturis idem ob. N.430.
tingere, quod teste S. Scriptura cap. 11. obtigit Machabæis, cum visibili hoste pugnaturis: nam mittitur Angelus, qui eos præcedat, ut asserit regius Vates Psal. 33. *immittet Angelus Domini in circuitu timentium eum, & eripiet eos.* Viditque Joannes Apocalyp. 20. *Angelum descendentem de Cælo habentem clavem abyssi, & catenam magnam in manu sua, & apprehendit Draconem serpentem antiquum.* Junior Tobias tali custodiâ præmonitus Assmodæum de septem viris triumphantem felicissime superavit. Sicut lacertula conspiciens serpentem homini insidiantem, quantocius involat in faciem ejus, vellicandô dormientem excitans, ut sibi à periculo vitæ eaveat; ita Angeli custodes hominem in præsentis salutis periculo versantem hortatibus suis excitant, ut Sacro præsidio firmatus animæ suæ caveat. De tali ergo cœlestium militum custodia & ope certus, quid quæso adversi à tartareo hoste timeas Christiane? hinc instar Machabæorum audacter in aciem contra eos progredere: id unicum agens, ut nihil agas, quod purissimos Angeli tui oculos offendat: sicut enim fumus ardet apes, & foedus odor expellit columbas, ita peccatum abigit aligeros hosce milites. In quo-
ris angulo, admonet S. Bernardus. *Angelo tuo reverentiam habe, nec audeas illò præsentem, quod me vidente non auderis &c.*

Porro sub nomine albi illius equitis, qui Machabæos tam fortiter in pugnam accendit, poterit non incongruè intelligi bona hominis conscientia, quæ albâ Innocentiæ veste induta, ad quavis obvia hominem animat pericula, nullatenus timenda. Noverant hoc ipsi Ethnici: & hinc Bias interrogatus: *quid in vitâ metu careret?* reposuit *bona conscientia.* Et Socrates quæsitus: *qui sine perturbatione viverent?* respondit; *qui nihil sibi conscii sunt.* Planè sicut ericius in globum convolutus, & in medios canes projectus nihil vulneris pertimescit, sic conscientia criminis nescia, in extremis etiam periculis stat intrepida atque secura: quinimò instar balenæ se gerit, cò-
jucun-

jucundiùs ludentis, quò sæviùs infremit mare. Nequè ineptè comparatur Templo Salomonis, in quo exstruendo nullus audiebatur malleus. Rex Ezechias clypeò innocentis conscientiaë tectus, cum audiret mortis sententiam, etiam à Deo in se proclamatam, intrepidò ore respondit: *memento queso quomodo ambulaverim coram te in Veritate.* S. Martinus hanc galeam provifus infernali sese apposuit hosti dicens: *quid adstas cruenta bestia? nihil in me funesti reperies.* Agis Rex ductus ad fatale supplicium: cum cerneret, quendam Misericordiã motum, ejus infortunio compati, & illacrymari, hilarì vultu dixit Plutarchò teste: *noli flere propter me, quia propter jus & æquum ad supplicium ducor.* Verbò: *ploret Mundus dicam cum Petro Cellenf. lib. de consc. omni volubilitate circumrotetur, pereat, transeat, nunquam marcescet conscientia.* Quare hoc ultimum tibi Christiane cum Juda Machabæo inculcam documentum v. 42. cap. 12. hortante suos commilitones: *conservare se sine peccato &c.*

FINIS OPERIS,
in honorem Illius facti, qui est
Principium omnis Operis,

Omnium